

COMPLEXUL MUZEAL NAȚIONAL „MOLDOVA” IAȘI
MUZEUL DE ISTORIE A MOLDOVEI

CERCETĂRI ISTORICE
(SERIE NOUĂ)

XXXVIII
2019

IAȘI
2019

COMITETUL DE REDACȚIE

Senica ȚURCANU (redactor șef)

Lăcrămioara STRATULAT

Loredana SOLCAN

Sorin IFTIMI

Ioan IAȚCU

Adriana MIRON

Costică ASĂVOAIE

Traduceri revizuite/realizate

Simona POSTOLACHE

Copertă și DTP

Cătălin HRIBAN

Adresa redacției

Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași

Muzeul de Istorie a Moldovei

Piața Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1

Iași, RO-700028

Telefon: 04 0232218383

Fax: 04 0332408166

e-mail: cercetari.istorice@yahoo.com

ISSN 1453-3960

EDITURA PALATUL CULTURII

Iași

SUMAR
SOMMAIRE – CONTENTS – INHALT

ABREVIERI / Abbreviations – Abreviations – Abkürzungen	7
Constantin APARASCHIVEI, Felix-Adrian TENCARIU, Analiza tehnologică, morfologică și stilistică a unui lot de ceramică din așezarea Precucuteniană de la Isaiia (jud. Iași) / Technological, morphological and stylistic analysis of a pottery assemblage from the Precucuteni settlement of Isaiia (Iași county)	11
Senica ȚURCANU, Original și imitație. O perspectivă asupra obiectelor de podoabă Ariușd-Cucuteni-Tripolie / Original and imitation. An insight into the body ornamenting items of the Ariușd-Cucuteni-Tripolye Cultural complex	27
Ioan IAȚCU, „Myrrha et aromatibus pretiosissimis”. The use of aromatics in Roman Dobrudja (2nd - 6th centuries AD) / „Myrrha et aromatibus pretiosissimis”. Utilizarea aromaticelor în Dobrogea Romană (secolele II-VI p. Chr.)	49
Mugur ANDRONIC, Cercetări istorice și arheologice legate de vechimea satului medieval Dumbrăveni (jud. Suceava) / Historical and archaeological research connected to the antiquity of the Medieval village of Dumbrăveni (Suceava county)	71
Cătălin HRIBAN, Dieniș the chancellor and Dieniș the constable, a 15th century homonymy in the Princely Councils of Moldavia / Dieniș logofătul și Dieniș spătarul, o identitate de nume în Sfatul Domnesc al Moldovei la începutul secolului al XV-lea	87

Eduard RUSU, Sincretismul muzical de la curtea domnilor Țărilor Române / <i>The musical syncretism at the court of the princes of the Romanian Principalities</i>	99
Vasile DIACONU, O confirmare documentară a unei vechi practici – brichetarea sării în vase de lemn la răsărit de Carpați / <i>A documentary confirmation of an older practice – salt briquetting in wooden containers to the east of the Carpathians</i>	113
Violeta Anca EPURE, Amurg de regim fanariot. Perioada 1812-1820 din istoria Principatelor Române în viziunea consulilor și voiajorilor francezi / <i>Le crépuscule du Régime Phanariote. Les années 1812-1820 de l'histoire des Principautés Roumaines dans la vision des consuls et des voyageurs français</i>	121
Ștefan S. GOROVEI, Mobilitatea populației și memoria familială. Cazuri ieșene / <i>La mobilité de la population et la mémoire familiale. Des cas de Jassy</i>	141
Lucian-Valeriu LEFTER, Un „amic al țăranilor”, Dimitrie Scarlat Miclescu / <i>Dimitrie Scarlat Miclescu, “a friend of the peasants”</i>	159
Sorin IFTIMI, Ioan Balomir – un pictor ardelean în Moldova (1816-1835) / <i>Ioan Balomir – a Transylvanian painter in Moldavia (1816-1835)</i>	177
Cosmin NIȚĂ, Două sămi ale mănăstirii Secu din anii 1845-1846 și 1849-1850 / <i>Two financial statements of Secu Monastery from 1845-1846 and 1849-1850</i>	233
Anton COȘA, Un tezaur monetar de aur din secolul al XIX-lea descoperit în județul Bacău / <i>A 19th century monetary gold board discovered in Bacău county</i>	259
Remus TANASĂ, „Chestiunea armeană”: premise și recunoaștere internațională / <i>“The Armenian issue”: premises and international recognition</i>	289

Corneliu CIUCANU, Constituirea exilului românesc anticomunist postbelic. Etape, grupuri, activitate cultural-politică și evaluare numerică / <i>The setting of the post-war anti-communist Romanian exile. Phases, groups, cultural-political activity and numerical evaluation</i>	301
Marcelina Brîndușa MUNTEANU, Geneza unui muzeu: Muzeul Unirii din Iași (1955-1959) / <i>La genèse d'un musée: le Musée de L'Union de Iași (1955-1959)</i>	321
Recenzii și note de lectură	
Dumitru Boghian, Sergiu-Constantin Enea, Marius Chelcu, Ionuț Minea (colaboratori: Ion Alexa-Angheluș, Dan Fripiș, Manuel Stănescu), <i>Monografia orașului Târgu Frumos</i> , Bibliotheca Archaeologica Moldaviae XXVI, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2018, 677 p. (Nicoale URSULESCU).....	337
Irina Frasin, George Bodi (coordonatori), <i>Studii de antrozologie. Interacțiunea om-animal din perspectiva multidisciplinară</i> , Editura Pro Universitaria, București, 2019, 231 p. (Alexandru BOUNEGRU).....	343
Dănuț Doboș, <i>Universitatea captivă</i> , Editura Vasiliana '98, Iași, 2019 (Volumul I: <i>Universitatea ieșeană în primele decenii de după cel de-al doilea război mondial</i> , 428 p.; Volumul II: <i>Universitatea din București și Universitatea din Cluj între anii 1945 și 1964</i> , 347 p.) (Tamilia-Elena MARIN)	347

ABREVIERI

ABBREVIATIONS - ABREVIATIONS - ABKURZUNGEN

ActaSic	<i>Acta Siculica</i> , Muzeul Național Secuiesc, Sfântu Gheorghe.
ActaTS	<i>Acta Terrae Septemcastrensis</i> , Univesitatea „Lucian Blaga”, Sibiu.
Acta Terrae Fogorasiensis	<i>Acta Terrae Fogorasiensis</i> , Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”, Făgăraș.
AIIAI/AIIAX	<i>Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Iași/ Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”</i> , Iași.
ANRM	Arhiva Națională a Republicii Moldova, Chișinău.
AP	<i>Analele Putnei</i> , Centrul de cercetare și documentare „Ștefan cel Mare”, Mănăstirea Putna.
ArhGen	<i>Arhiva Genealogică</i> , Academia Română. Comisia de Heraldică, Genealogie și Sigilografie, Iași.
ArhMold	<i>Arheologia Moldovei</i> , Institutul de Arheologie Iași.
ARMSI	<i>Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice</i> , București.
AȘUI	<i>Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași</i> , Iași.
BA	<i>The Biblical Archaeologist</i> , The American Schools of Oriental Research, Boston University.
BAI	<i>Bibliotheca Archaeologica Iassiensis</i> , Iași.
BAM	<i>Bibliotheca Archaeologica Moldaviae</i> , Iași.
BARIntSer	<i>British Archaeological Reports. International Series</i> , Oxford.
BHAUT	<i>Bibliotheca Historica et Archaeologica Universitatis Timisiensis</i> , Timișoara.
BMA	<i>Bibliotheca Memoriae Antiquitatis</i> , Piatra-Neamț.
Carpica	<i>Carpica</i> , Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, Bacău.
CCAR	<i>Cronica cercetărilor arheologice din România</i> , CIMEC, București.
CercArh	<i>Cercetări Arheologice</i> , Muzeul Național de Istorie a României, București.
CI	<i>Cercetări Istorice</i> , serie nouă, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași.
CIL	<i>Corpus Inscriptionum Latinarum</i> .

Corp. Iur. Civil.	<i>Corpus Iuris Civilis</i> , ed. Paul Krueger, Theodor Mommsen, Berlin, 1872.
CRAI	<i>Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres</i> , Paris.
Dacia	<i>Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie</i> (1924-1947), Muzeul Național de Antichități, București.
Dacia N. S.	<i>Dacia. Revue d'archéologie et d'histoire ancienne, Nouvelle Série</i> , Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București.
DACL	<i>Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie</i> , publié par F. Cabrol et H. Leclercq, Paris.
Danubius	<i>Danubius</i> , Muzeul de Istorie Galați.
DIR	<i>Documente privind istoria României</i> , seria A, Moldova; seria B, Țara Românească, București.
Dolgozatok	<i>Dolgozatok az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem-és Régiségtárából</i> , Koloszvár.
DRH	<i>Documenta Romaniae Historica</i> , seria A, Moldova; seria B, Țara Românească; seria D, Relații între Țările Române, București.
Eph. Dacoromana	<i>Ephemeris Dacoromana</i> , Annuario della Scuola Romana di Roma, Roma.
FHDR	<i>Fontes Historiae Dacoromanae. Izvoarele istoriei României</i> , II, publicate de H. Mihăescu, Gh. Ștefan, R. Hâncu, V. Iliescu, V. C. Popescu, București, 1970.
Greece & Rome	<i>Greece and Rome</i> , The Classical Association, Cambridge University Press.
Hierasus	<i>Hierasus. Anuarul Muzeului Județean Botoșani</i> , Muzeul Județean Botoșani.
IN	<i>Ioan Neculce. Buletinul Muzeului de Istorie a Moldovei</i> , Iași.
ISM	<i>Inscripțiile din Scythia Minor</i> , V, <i>Capidava-Troesmis-Noviodunum</i> , adunate, traduse, însoțite de comentarii și indici de Em. Doruțiu-Boilă, București, 1980.
J. World. Hist.	<i>Journal of World History</i> , University of Hawaii Press, Honolulu.
JAOS	<i>Journal of the American Oriental Society</i> , American Oriental Society.
JRS	<i>The Journal of Roman Studies</i> , Society for the Promotion of Roman Studies.
L'Ant. Class.	<i>L'Antiquité Classique</i> , Bruxelles.
MEF	<i>Moldova în epoca feudalismului</i> , vol. I-XII, 1961-2012, Chișinău.
MemAntiq	<i>Memoria Antiquitatis. Acta Musei Petrodavensis</i> , Complexul Muzeal Județean Neamț.
MMS	<i>Mitropolia Moldovei și Sucevei</i> , Iași.

PL	Paul Migne, <i>Patrologiae Cursus Completus. Series Latina</i> .
Pontica	<i>Pontica</i> , Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța.
PrehistEur	<i>Préhistoire Européenne</i> , Liège.
RAC	<i>Rivista di Archeologia Cristiana</i> , Città del Vaticano, Pontificio Istituto di Archeologia Cristiana.
RdI	<i>Revista de Istorie</i> , București.
Religio	<i>Religio. Revue pro religionistiku</i> , Masaryk University, Brno.
RESEE	<i>Revue des Études Sud-Est Européenes</i> , Institutul de Studii Sud-Est Europene, București.
RHSEE	<i>Revue Historique du Sud-Est Européen</i> , București.
RI	<i>Revista Istorică</i> , Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București.
RIS	<i>Revista de Istorie Socială</i> , Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
RRH	<i>Revue roumaine d'histoire</i> , București.
SAA	<i>Studia Antiqua et Archaeologica</i> , Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
SAI	<i>Studii și Articole de Istorie</i> , Societatea de Științe Istorice din România, București.
SCIA	<i>Studii și cercetări de istoria artei</i> , București.
SCIV(A)	<i>Studii și cercetări de istorie veche (și arheologie)</i> , Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București.
SJAN Iași	Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Iași.
SMIM	<i>Studii și Materiale de Istorie Medie</i> , Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București.
StudPreist	<i>Studii de Preistorie</i> , Asociația Română de Arheologie, București.
Suceava	<i>Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei</i> , Suceava.
ThrDac	<i>Thraco-Dacica</i> , Institutul Român de Tracologie, București.
Topoi	<i>TOIIOI: Orient-Occident</i> , Lyon.
Tyragetia	<i>Tyragetia</i> , Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Chișinău.
UISPP	Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques.